

PHÁT TRIỂN CÁC NGÀNH DỊCH VỤ CHẤT LƯỢNG CAO TỈNH KHÁNH HÒA ĐẾN NĂM 2030

TS NGUYỄN THỊ KIM ĐOAN

Học viện Chính trị khu vực III

Trong điều kiện hội nhập kinh tế hiện nay, sự phát triển của các ngành dịch vụ chất lượng cao đang tạo ra ưu thế vượt trội về lợi thế cạnh tranh, tạo nền tảng cho sự phát triển nhanh và bền vững nền kinh tế. Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã khẳng định: “Đẩy mạnh phát triển và nâng cao chất lượng các ngành dịch vụ, ưu tiên những ngành có lợi thế, có hàm lượng tri thức, công nghệ và giá trị gia tăng cao”¹. Là một địa phương nằm ở vị trí trung tâm vùng Duyên hải Nam Trung Bộ, tỉnh Khánh Hòa có nhiều tiềm năng, lợi thế để phát triển kinh tế đa ngành, đa lĩnh vực, đặc biệt là ngành dịch vụ chất lượng cao. Vì vậy, việc đánh giá thực trạng và đề xuất các giải pháp phát triển các ngành dịch vụ chất lượng cao tỉnh Khánh Hòa đến năm 2030 là vấn đề có tính cấp thiết nhằm góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết số 09-NQ/TW ngày 28-01-2022 của Bộ Chính trị khóa XIII về xây dựng và phát triển tỉnh Khánh Hòa đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.

1. Thực trạng phát triển các ngành dịch vụ chất lượng cao tỉnh Khánh Hòa thời gian qua

Trong những giai đoạn vừa qua, tỉnh Khánh Hòa đã ban hành nhiều chủ trương, chính sách tạo điều kiện thuận lợi cho các ngành dịch vụ phát triển², đồng thời tập trung nguồn lực đầu tư, ưu tiên phát triển tổng thể các ngành dịch vụ mũi nhọn, tiềm năng và có thế mạnh. Nhờ đó, ngành dịch vụ tỉnh Khánh Hòa liên tục có sự phát triển với tốc độ cao cả về quy mô và chất lượng.

Giai đoạn 2021 - 2023, GRDP ngành dịch vụ

tỉnh Khánh Hòa tăng trưởng bình quân 8,3%/năm, đóng góp bình quân từ 25 - 28% trong tổng GDP trên địa bàn tỉnh³, chất lượng và sản phẩm ngày càng đa dạng; các loại hình dịch vụ trong từng lĩnh vực có bước phát triển nhanh chóng và đa dạng, đóng góp quan trọng vào GDP của tỉnh, hỗ trợ các ngành sản xuất khác phát triển, thu hút vốn đầu tư nước ngoài và tạo công ăn việc làm cho người lao động; các ngành dịch vụ chất lượng cao, có hàm lượng khoa học công nghệ được tập trung phát triển như tài chính, ngân hàng, hàng không, du lịch, y tế, giáo dục, logistics, với nhiều hình thức như trực tuyến, thanh toán điện tử, ngân hàng điện tử⁴.

Dịch vụ du lịch ngày càng đa dạng và nâng cao chất lượng; bên cạnh những sản phẩm du lịch đặc trưng của tỉnh như nghỉ dưỡng biển, sản phẩm vui chơi giải trí trên biển, tỉnh đẩy mạnh khai thác, phát triển thêm sản phẩm du lịch mới phục vụ du khách, điển hình là Công ty Cổ phần Vega City khánh thành Nhà hát “Đỏ” - một trong những nhà hát lớn nhất và hàng đầu Việt Nam với tiêu chuẩn châu Âu và công bố show diễn LIFE PUPPETS - Chương trình nghệ thuật cách tân Di sản Rối Việt, nâng tầm sản phẩm du lịch tỉnh Khánh Hòa; phát triển chương trình tham quan theo dấu chân Bác sĩ Yersin; ngắm hoàng hôn trên vịnh Nha Trang bằng Du thuyền Sealife, Du thuyền Ambassador; đồng thời phát triển các mô hình du lịch cộng đồng, du lịch sinh thái góp phần nâng cao chất lượng sản phẩm, đa dạng hóa loại hình du lịch. Doanh thu giai đoạn 2021 - 2023 đạt 50,4 nghìn tỷ đồng, tăng trưởng bình quân 88,3%/năm⁵.

Các ngành du lịch biển chất lượng cao được chú trọng phát triển. Hạ tầng cơ sở vật chất phục vụ du lịch được phát triển mạnh theo xu hướng đầu tư chiều sâu và quy mô lớn. Đến năm 2023, toàn tỉnh có 1.181 cơ sở lưu trú du lịch, trong đó số lượng phòng của khách sạn 4 - 5 sao trở lên chiếm đến 40%. Các khu, điểm du lịch, quần thể phức hợp nghỉ dưỡng - nghệ thuật - giải trí ven biển được đầu tư, đưa vào hoạt động với quy mô lớn, đẳng cấp, nâng tầm du lịch Nha Trang - Khánh Hòa. Các sản phẩm du lịch biển đảo được phát triển đa dạng, đặc trưng, phù hợp với từng khu vực du lịch trọng điểm⁶.

Dịch vụ vận tải, logistic từng bước phục hồi và phát triển, doanh thu vận tải, kho bãi và dịch vụ hỗ trợ giai đoạn 2021 - 2023 đạt 20,4 nghìn tỷ đồng, tốc độ tăng trưởng bình quân 17,4%/năm⁷.

Các dịch vụ chất lượng cao khác hiện có ở tỉnh như dịch vụ thẻ thanh toán, ATM, dịch vụ chứng khoán, ngân hàng điện tử, các dịch vụ gia tăng của ngành bưu chính - viễn thông, công nghệ thông tin, các dịch vụ chăm sóc sức khỏe theo yêu cầu, du lịch kết hợp hội nghị hội thảo... đã và đang thu hút một lượng khá lớn khách du lịch nước ngoài đến Khánh Hòa⁸.

Thực trạng này cho thấy rõ những ưu điểm vượt trội của dịch vụ chất lượng cao trong các loại hình dịch vụ nói riêng, tương quan giữa các ngành kinh tế nói chung trong sự phát triển chung của tỉnh. Các ngành dịch vụ chất lượng cao đang từng bước khẳng định thế mạnh, phát huy vai trò động lực cho sự phát triển của khu vực dịch vụ tại địa phương này.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, phát triển các ngành dịch vụ chất lượng cao vẫn còn những hạn chế, yếu kém, đó là: (i) Chủng loại hàng hóa dịch vụ chất lượng cao chưa phong phú, đa dạng, hầu hết chỉ ở mức trung bình và còn khoảng cách so với nhiều địa phương trong vùng và cả nước; (ii) Hạ tầng phục vụ phát triển cho các ngành dịch vụ chất lượng cao chưa hiện đại, đầy đủ và đồng bộ; (iii) Chất lượng nguồn nhân lực trong một số ngành dịch vụ chất lượng cao chưa đáp ứng được yêu cầu đặt ra; (iv) Giá cả các ngành dịch vụ chất lượng cao ở tỉnh Khánh Hòa vẫn còn cao làm cho tính cạnh tranh bị hạn chế; (v) Đóng góp của các ngành dịch vụ chất lượng cao có giá trị gia tăng lớn

còn khiêm tốn, chưa tương xứng với tiềm năng và lợi thế của tỉnh như các ngành dịch vụ du lịch, logistics và phát triển đô thị; (vi) Số lượng các dự án dịch vụ chất lượng cao có quy mô lớn, công nghệ cao vẫn còn ít, đặc biệt là phát triển thương mại, hạ tầng logistic, nhiều dự án đầu tư công chậm tiến độ, chậm giải ngân, hiệu quả chưa cao.

2. Giải pháp phát triển các ngành dịch vụ chất lượng cao tỉnh Khánh Hòa đến năm 2030

Nghị quyết số 09-NQ/TW ngày 28-01-2022 của Bộ Chính trị khóa XIII về *xây dựng và phát triển tỉnh Khánh Hòa đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045* đề ra mục tiêu Khánh Hòa là thành phố trực thuộc Trung ương, là trung tâm dịch vụ, du lịch biển quốc tế, một cực tăng trưởng của khu vực Duyên hải Nam Trung Bộ, Tây Nguyên và cả nước về kinh tế biển, công nghiệp công nghệ cao, khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo, đào tạo nguồn nhân lực và chăm sóc sức khỏe chất lượng cao; GRDP bình quân đầu người phấn đấu vào nhóm 15 tỉnh, thành phố cao nhất cả nước, Nhân dân được hưởng thụ mức sống cao, hiền hòa và hạnh phúc.

Để đạt được mục tiêu trên, bên cạnh các nhóm giải pháp phát triển chung cho ngành dịch vụ chất lượng cao, như: giải pháp về hoàn thiện quy hoạch, cơ chế chính sách, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, đẩy mạnh huy động nguồn lực xã hội phục vụ phát triển dịch vụ, tỉnh Khánh Hòa cần xác định, phát triển dịch vụ chất lượng cao là một trong những định hướng ưu tiên chiến lược trong chuyên dịch cơ cấu kinh tế của tỉnh Khánh Hòa đến năm 2030, bao gồm các nhóm ngành dịch vụ: du lịch, tài chính, thương mại, logistics, giáo dục và phát triển đô thị, đến năm 2030 trở thành trung tâm dịch vụ đa dạng, chuyên nghiệp với du lịch biển bền vững, các sản phẩm du lịch cao cấp, dịch vụ vận tải - logistics và phát triển đô thị thông minh.

Các nhóm giải pháp cho từng nhóm ngành dịch vụ cụ thể như sau:

Một là, tập trung nguồn lực phát triển một số lĩnh vực dịch vụ tiềm năng, có hàm lượng tri thức và công nghệ cao như tài chính, ngân hàng, logistics và vận tải, công nghệ thông tin và truyền thông, khoa học và công nghệ, giáo dục và đào tạo, y tế, du lịch...; thực hiện các chính sách phát triển ngành, tạo

khuôn khổ chính sách đồng bộ hướng vào việc xây dựng ngành dịch vụ chất lượng, hiệu quả và cạnh tranh; xây dựng cơ sở hạ tầng của khu vực dịch vụ thông qua việc tập trung phát triển các lĩnh vực dịch vụ có thế mạnh. Trong tương lai, ngành dịch vụ phải được chuyển dịch cơ cấu theo hướng nâng cao tỷ trọng về ứng dụng công nghệ cao, công nghệ thông tin để tác động lan tỏa tới các lĩnh vực khác.

Hai là, phát triển dịch vụ du lịch theo hướng chuyên nghiệp, hiện đại, có trọng tâm, trọng điểm; chú trọng phát triển các dịch vụ du lịch theo chiều sâu, đảm bảo chất lượng, hiệu quả, khẳng định thương hiệu và khả năng cạnh tranh; phát triển đa dạng các loại hình, sản phẩm du lịch gắn với bảo vệ môi trường và phát triển các ngành, nghề phụ trợ, gồm du lịch biển, đảo, du lịch núi rừng, du lịch sinh thái cộng đồng, du lịch chăm sóc sức khỏe và du lịch di sản văn hóa, tâm linh... nhằm tạo các sản phẩm du lịch có chất lượng cao, có thương hiệu, có năng lực cạnh tranh trong nước và quốc tế.

(i) Xây dựng tỉnh Khánh Hòa trở thành một trong những trung tâm lớn của khu vực và cả nước về phát triển dịch vụ du lịch. Phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, gồm: du lịch biển, đảo, du lịch núi rừng, sinh thái cộng đồng và du lịch di sản văn hóa, tâm linh; gắn với bảo vệ môi trường, phát triển các ngành, nghề phụ trợ và liên kết các tuyến du lịch liên vùng. (ii) Xây dựng chương trình quảng bá du lịch như: Truyền thông về du lịch Nha Trang - Khánh Hòa nói chung và các hoạt động, sự kiện văn hóa nghệ thuật, thể thao, du lịch của tỉnh Khánh Hòa nói riêng trên các kênh thông tấn, báo chí, các trang thông tin điện tử từ trung ương đến địa phương, các trang mạng xã hội như Facebook, Zalo...; kêu gọi, khuyến khích các doanh nghiệp du lịch trên địa bàn tỉnh liên kết xây dựng các gói sản phẩm, combo kích cầu giá tốt, đặc sắc; thực hiện các nội dung triển khai ban hành Bộ nhận diện thương hiệu mới của ngành du lịch Khánh Hòa để phục vụ cho công tác xúc tiến quảng bá, truyền thông du lịch trong giai đoạn mới. (iii) Ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động du lịch: ứng dụng công nghệ thông tin nhằm đổi mới phương thức quản lý, điều hành hoạt động du lịch; vận hành hệ thống truyền thông số cho các giải pháp truyền thông và xúc tiến

du lịch, thay thế dần các phương thức truyền thông cũ; xây dựng cơ chế, chính sách phù hợp để khai thác tối đa tiềm năng, thế mạnh du lịch của tỉnh. (iv) Đa dạng hóa và nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch: Phát triển du lịch kết hợp với thực hiện tốt công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa truyền thống, lịch sử; thường xuyên tổ chức các kỳ Festival biển nhằm phát huy thế mạnh về du lịch biển, đảo, quảng bá hình ảnh, con người, văn hóa của địa phương Khánh Hòa đến với bạn bè trong nước và quốc tế; phát huy thế mạnh, phát triển các môn thể thao với lợi thế về dịch vụ, du lịch biển như dù lượn, golf và thể thao giải trí biển (lặn biển, chèo thuyền, mô tô nước...).

Ba là, phát triển dịch vụ logistics thành ngành kinh tế quan trọng của tỉnh, chú trọng phát triển các cảng tổng hợp, chuyên dùng cho tàu biển trọng tải lớn tại Vân Phong và Cam Ranh; chú trọng các dịch vụ logistics chất lượng cao có khả năng kết nối với các trung tâm logistics trong và ngoài nước. Phát triển các ngành dịch vụ cung cấp đầu vào và sử dụng đầu ra của ngành dịch vụ vận tải và dịch vụ logistics (dịch vụ phân phối, dịch vụ du lịch, dịch vụ đào tạo nhân lực cho các phân ngành dịch vụ vận tải, dịch vụ viễn thông), trong đó ưu tiên phát triển các dịch vụ phục vụ cho vận tải biển và các dịch vụ khác như e-logistics, thương mại điện tử, dịch vụ tài chính - ngân hàng; ưu tiên phát triển dịch vụ gắn với thương mại hàng hóa, xuất - nhập khẩu và các dịch vụ đi kèm.

Xây dựng hệ thống kho vận, hệ thống logistics, phát triển kết cấu hạ tầng đảm bảo tăng cường liên kết vùng tạo động lực tăng trưởng của tỉnh, khu vực và cả nước: (i) Kêu gọi, xúc tiến đầu tư các dự án hạ tầng dịch vụ logistics theo quy hoạch được duyệt để phát triển kết cấu hạ tầng logistics, nhất là hạ tầng giao thông vận tải, hạ tầng kho bãi và gắn kết công nghệ thông tin với logistics; (ii) Đẩy mạnh hoạt động xúc tiến thương mại dịch vụ logistics; liên doanh, liên kết, cộng tác giữa các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh, hỗ trợ doanh nghiệp phát triển logistics theo hướng hiện đại, chuyên nghiệp để triển khai, phát triển dịch vụ logistics; (iii) Đào tạo nguồn nhân lực ngành logistics nhằm đáp ứng nhu cầu nhân lực cho địa phương; tăng cường sự hợp tác hiệu quả

giữa các hiệp hội ngành nghề liên quan nhằm hỗ trợ doanh nghiệp trong việc liên kết giữa dịch vụ logistics và vận tải; (iv) Các sở, ngành, địa phương phải có sự phối hợp chặt chẽ nhằm phát triển dịch vụ logistics thành một ngành dịch vụ có giá trị gia tăng cao, gắn dịch vụ logistics với hoạt động sản xuất hàng hóa, xuất nhập khẩu và thương mại trong nước, phát triển hạ tầng giao thông vận tải và công nghệ thông tin.

Bốn là, phát triển thị trường công nghệ thông tin và truyền thông bền vững, định hướng chuyển đổi cơ cấu ngành sang các trụ cột mới (điện tử, dịch vụ nội dung số, an toàn và an ninh mạng, thương mại điện tử, vận chuyển...), đổi tượng mới (thành phố thông minh, chính phủ số, công dân số), không gian mới. Kết hợp giữa phát triển ngành dịch vụ thông tin và truyền thông lan tỏa tới các ngành dịch vụ khác để tạo ra nhiều không gian mới thúc đẩy sự phát triển chung của các dịch vụ khác như thương mại, du lịch, giao thông vận tải, tài chính, ngân hàng... Nhanh chóng phát triển dịch vụ internet di động 5G và các thế hệ tiếp theo, khuyến khích doanh nghiệp mở rộng kết nối internet băng thông rộng tốc độ cao đến tất cả các xã trong tỉnh thu hút tối đa và sử dụng có hiệu quả các nguồn vốn đầu tư phát triển nền kinh tế, đầu tư hệ thống kết cấu hạ tầng kinh tế, xã hội thiết yếu; tập trung các nguồn lực để triển khai nhiệm vụ khoa học và công nghệ đối với các ngành dịch vụ tiềm năng của tỉnh; khuyến khích, hỗ trợ các doanh nghiệp nghiên cứu, ứng dụng và đổi mới công nghệ; thúc đẩy khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo, thương mại hóa kết quả nghiên cứu, ứng dụng và phát triển công nghệ; đặc biệt chú trọng các ngành dịch vụ ứng dụng công nghệ cao, trí tuệ nhân tạo, công nghệ thông tin... Triển khai các ứng dụng số nhằm nâng cao chất lượng và đa dạng hóa các sản phẩm, dịch vụ xã hội thông minh: y tế, giáo dục, tài chính - ngân hàng theo hướng tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin; đa dạng hóa các loại hình khám, chữa bệnh; nâng cao chất lượng các dịch vụ hỗ trợ doanh nghiệp, hỗ trợ sản xuất, kinh doanh.

Năm là, duy trì, phát triển thị trường tài chính ngân hàng tiếp tục là kênh huy động và dẫn vốn hiệu quả cho nền kinh tế. Phát triển dịch vụ tài chính

ngân hàng gắn với cuộc Cách mạng Công nghiệp 4.0, chuyển dần từ mô hình kinh doanh truyền thống sang mô hình kinh doanh số, cung ứng sản phẩm, dịch vụ trên nền tảng số nhằm đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của khách hàng. Chú trọng phát triển thanh toán điện tử phục vụ thương mại điện tử theo hướng hoàn thiện, tăng cường kết nối giữa hạ tầng thanh toán điện tử của hệ thống ngân hàng với hạ tầng thanh toán của các đơn vị khác. Triển khai kịp thời, hiệu quả các giải pháp, chính sách của Chính phủ, Ngân hàng nhà nước Việt Nam trong hoạt động tiền tệ, ngân hàng; chỉ đạo các tổ chức tín dụng trên địa bàn huy động vốn và cho vay đúng quy định và phù hợp với mục tiêu phát triển kinh tế tỉnh.

Sáu là, nâng cao chất lượng dịch vụ giáo dục, nhất là giáo dục đại học và sau đại học để phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng yêu cầu của Cách mạng Công nghiệp 4.0 và hội nhập quốc tế; chú trọng đào tạo nhân lực kỹ thuật, nhân lực quản trị công nghệ, nhân lực quản lý, quản trị doanh nghiệp, quản lý xã hội, tổ chức cuộc sống và chăm sóc con người. Đổi mới mạnh mẽ, toàn diện giáo dục đào tạo và dạy nghề, trọng tâm là đào tạo nhân lực có kiến thức, kỹ năng và đạo đức nghề nghiệp, đáp ứng nhu cầu thực tế của xã hội; đào tạo nghề theo định hướng phát triển kinh tế - xã hội và gắn kết với nhu cầu doanh nghiệp của tỉnh, khu vực và cả nước.

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, t. 2, Nxb CTQG - ST, H, 2021, tr. 109.

2. Quyết định số 465/QĐ-UBND ngày 16-02-2022 về chương trình hành động thực hiện Quyết định số 531/QĐ-TTg ngày 01-4-2021 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt *Chiến lược tổng thể phát triển khu vực dịch vụ của Việt Nam thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050 trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa*; Ủy ban nhân dân tỉnh Khánh Hòa ban hành kế hoạch số 12148/KH-UBND ngày 29-11-2021 triển khai thực hiện *Chiến lược phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2030 trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa*.

3, 4, 5, 6, 7, 8. Tỉnh ủy Khánh Hòa: Báo cáo kết quả tự giám sát việc lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện Nghị quyết số 09-NQ/TW, ngày 28-01-2022 của Bộ Chính trị khóa XIII về *xây dựng, phát triển tỉnh Khánh Hòa đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, 2024*.

